

Ліки зцілюють тіло, а книга - душу

БІБЛІОТЕРАПЕВТ

№ 1-2 (112-113) 2024

Видається з 1 жовтня 2014 року

Сайт Наукової бібліотеки libr.knmu.edu.ua

Архів «Бібліотерапевта» <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/6941>

ЗМІСТ

ХАРКІВ МЕДИЧНИЙ

Відкриття вулиці професора
Отамановського у Харкові

Л. Скрипченко.....С. 4-7

ДУША ПОРАНЕНА ВІЙНОЮ

Пам'яті Олександра Мацієвського

Г. Сирова.....С. 9

АРТ-ГАЛЕРЕЯ

Картини-меседжі

А. Шапкіна-Марковська.....С. 11-12

НАТХНЕННЯ

«...Мати не пускала»
Хобі під час війни

М. Федорова.....С. 14

О. Маніс.....С. 15

ФОТОПОГЛЯД

Храми та Церкви Харкова: духовна
спадщина у серці міста

В. Віскова.....С.17

ХРОНІКА ПОДІЙ

Січень-лютий 2024 у світлі подій

Від редколегії.....С. 19

ХАРКІВ МЕДИЧНИЙ

До дня пам'яті героїв Крут

ВІДКРИТТЯ ВУЛИЦІ ПРОФЕСОРА ОТАМАНОВСЬКОГО В ХАРКОВІ

Отамановський В.Д.

29 січня 2024 р. Україна відзначила 106-ту річницю легендарного бою під Крутами, в якому українські студенти ціною власного життя затримали наступ більшовиків на Київ у 1918 р. Ця битва – одна з визначних сторінок історії України, яку ми маємо пам'ятати. У Харкові День пам'яті героїв Крут вшанували біля могили учасника тих подій, відомого вченого Харківського національного медичного університету – Валентина Дмитровича Отамановського. З нагоди пам'ятної дати в Шевченківському районі міста з'явилась вулиця на ім'я видатного науковця – 26 січня 2024 р. на позачерговій сесії Харківської міської ради вулицю Коломенську перейменовано на

честь професора Отамановського. Вона розташована в історичному мікрорайоні «Шатилівка», неподалік від місця, де жив вчений (проспект Науки, 19). До речі, вулиці, названі на честь професора, існують також у Києві та Вінниці.

У 2023 р. виповнилося 130 років з дня народження Валентина Дмитровича Отамановського – відомого громадського і політичного діяча, героя української національно-визвольної боротьби 1917–1918 рр., вченого, одного з фундаторів сучасного вітчизняного краєзнавства, пам'яткознавця, фахівця з історії та права українських міст середньовіччя, історії медицини й аптечної справи, історика науки, бібліографа, видавця і письменника, перекладача і знавця багатьох мов, педагога, організатора науки, просвітянина та освітянина, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри латинської мови Харківського національного медичного університету в 1958–1964 рр.

Валентин Дмитрович народився 26 лютого 1893 р. в селі Яблунівка Черкаського повіту Київської губернії в багатодітній родині дрібного службовця цукроварні

графів Бобринських. У 1912 р. юнак закінчив Києво-Печерську гімназію із золотою медаллю. Валентин Отамановський вступив на безкоштовне відділення як медаліст з незаможної родини на юридичний факультет Київського університету ім. Святого Володимира.

Валентин у 7-му (випускному) класі 5-ї київської (Києво-Печерської) гімназії

У 1913 р. перейшов до Київського політехнічного інституту. У виші Валентин вступив до напівлегальної студентської організації «Українська громада», де працював головою термінологічної комісії при гуртку «Натураліст», складав українську наукову термінологію.

У 1914 р. В. Д. Отамановський заснував таємну організацію «Братство самостійників», яка ставила за мету державну незалежність України. Організація заснувала видавництво «Вернигора», в якому виходили друком книги (шкільні підручники, карти, зошити для українських освітніх закладів тощо), що пропагували українську державність і орієнтували на європейські цінності.

3 березня 1917 р. в Києві за ініціативою Валентина Дмитровича почалось формування штабу української міліції та першої кінної сотні. В. Отамановський став одним з організаторів товариства «Український військовий клуб ім. Гетьмана П. Полуботка», брав участь у заснуванні товариства «Батьківщина».

Валентин Отамановський – один із засновників Центральної Ради. У квітні 1917 р. Всеукраїнський Національний Конгрес обрав Валентина Дмитровича до її складу. До речі, він – єдиний представник харківських вишів, який брав участь у створенні УЦР та був її членом.

29 січня 1918 р. Валентин Отамановський як юнкер Першої Української юнацької військової школи ім. Богдана Хмельницького взяв участь в бою під Крутами у складі студентського куреня. На залізничній платформі

в Крутах близько 520 українських вояків і студентів з 16 кулеметами та однією гарматою дали бій росіянам, які мали 10-кратну перевагу в живій силі, бронепотягах та артилерії. Командуючий боєм Аверкій Гончаренко пізніше згадував:

«...Отамановський був дуже відважний, а що найважливіше було у ньому цінного – це завжди прекрасний гумор. В цій рішальній хвилині він почав порівнювати наш бій з боями шведів і наших з москвинами під Полтавою...». Бій біля залізничної станції Крути тривав близько 6 годин, у ньому загинули понад 100 бійців з української сторони. Це воїни Студентської сотні Січових стрільців, кадети першої Української школи ім. Б. Хмельницького, студенти та гімназисти вишів та гімназій. Втрати більшовицьких військ тоді сягнули 300 людей. Українці затримали росіян на 4 дні, що дало змогу укласти Берестейський мирний договір, який визнав незалежність Української Народної Республіки і став підставою для надання військової допомоги Україні у відбитті російської агресії. Подвиг студентів-крутян став символом мужності та любові до власної Батьківщини. У 2006 р. на полі бою в Крутах відкрито пам'ятний комплекс.

Валентину Отамановському пощастило залишитися живим.

В робочому кабінеті Вінницької філії Всенародної бібліотеки ВУАН, 1925 р

Він продовжив працювати на просвітницькій ниві, займався краєзнавчою роботою, видавничою діяльністю, друкуючи україномовні підручники. У 1922 р. Валентин Дмитрович вперше в Україні створив краєзнавчу установу – Вінницьку філію Всенародної бібліотеки України ВУАН. Філія визначилась як науковий, книгознавчий та історико-краєзнавчий заклад. Історик працював над монографією про середньовічну міщанську громаду Вінниці. Дослідження робив на основі рукописних та друкованих першоджерел XIV-XVIII ст. німецькою, польською, давньоруською мовами та латиною. Загалом вчений володів 14 мовами.

У 1924 р. Валентин Дмитрович відкрив науково-методичний краєзнавчий центр – Кабінет виучування Поділля, який поклав початок комплексному дослідженню краю та поширенню знань з його історії, культури, природи, народного господарства. В.Д. Отамановський брав активну участь у його роботі як консультант з історії права від першого дня існування Кабінету, а з 1925 р. очолив всю науково-коорди-

Бій під Крутами

<https://library.chnpu.edu.ua/zhitte-viddane-pid-krutami/>

наційну діяльність. Праця «Краєзнавство на Поділлі» й досі має величезне значення для організації краєзнавчих осередків у будь-якій місцевості.

Хвиля репресій проти української інтелігенції не оминула і Валентина Отамановського. В серпні 1929 р. вченого заарештовано у сфальшованій справі Спілки визволення України, він дістав 5 років таборів суворого режиму та 2 роки заслання до Татарстану. Після звільнення науковець викладав іноземні мови у медичних вишах Казані, Ташкента, Краснодару, Саратова.

У 1945 р. Валентин Дмитрович отримав диплом історика у Краснодарському педагогічному інституті. Наступного року захистив кандидатську дисертацію «Вінниця як тип українського міста Південного Правобережжя XIV-XVIII ст. Еволюція правового стану на тлі соціально-економічного розвитку Побужжя XIII-XVII ст. і процесу утворення станів. Історико-юридичне дослідження». У 1993 р. ця праця вийшла друком

у серії «Історична бібліотека Поділля» під назвою «Вінниця в XIV-XVII століттях». У 1956 р. вчений захистив докторську дисертацію за темою «Міста Правобережної України під владою шляхетської Польщі від середини XVII до кінця XVIII ст. Проблема виникнення та розвитку українського феодального міста».

Останні роки життя В.Д. Отамановський провів у Харкові. 14 жовтня 1958 р. професора обрано за конкурсом завідувачем кафедри латинської мови Харківського медичного інституту (нині – Харківський національний медичний університет). Валентин Дмитрович підняв на якісно новий рівень наукову і навчально-методичну роботу кафедри латини. Під керівництвом професора всі викладачі працювали над кандидатськими дисертаціями. В нашому університеті він працював лише 8 років, проте саме в харківський період життя В.Д. Отамановський склався як реформатор освіти та науки, успішний керівник освітнього підрозділу закладу вищої освіти. Активний член Всесоюзного товариства з розповсюдження політичних

Отамановський з дружиною.
Харків, 1963 р.

і наукових знань (з 1963 р. – товариство «Знання»), професор читав лекції з історії вітчизняної медицини. Підготував монографію «Аптечна справа в Україні у XIV – на початку XIX ст.», але вона так і не вийшла друком. Валентин Дмитрович є фундатором медичного краєзнавства як нового напрямку краєзнавчих досліджень.

Життя В.Д. Отамановського обірвалось раптово – 10 березня 1964 р. він помер від інфаркту міокарда. Похований на 2-му міському кладовищі міста Харкова. Посмертно реабілітований 11 серпня 1989 р.

25 січня 2018 р. Вчена рада Харківського національного медичного університету присвоїла Центру медичного краєзнавства ХНМУ ім'я професора Валентина Дмитровича Отамановського з метою увічнення пам'яті видатного українського діяча. Співробітники Центру багато років опікуються похованням видатного вченого.

Історик Михайло Грушевський писав: «Велика людина велика тим, що в неї є особливості, які роблять її найбільш здатною для служіння великим суспільним потребам свого часу... Велика людина є саме зачинателем, тому що вона бачить далше від інших і хоче сильніше від інших. Вона вирішує наукові завдання, поставлені на чергу попереднім ходом розумового розвитку суспільства; вона вказує на нові суспільні по-

треби, створені попереднім розвитком суспільних відносин; вона бере на себе ініціативу задоволення цих потреб».

Щирий Патріот України, Валентин Дмитрович Отамановський – саме така непересічна особистість. Він є автором праць із соціально-економічної історії України, історії права, медицини, методики організації краєзнавчої роботи та бібліографії, досліджень

історико-культурної спадщини. Тогочасні наукові розробки професора В. Д. Отамановського й до сьогодні не втратили своєї актуальності, вони є дороговказом для сучасних науковців, істориків, краєзнавців. Просвітницька робота Валентина Дмитровича дала свої результати – на день народження професора та День пам'яті героїв Крут до кладовища стікаються громадські діячі, сту-

денти, активісти та усі ті, кому небайдужа наша спадщина, щоб віддати шану цій видатній людині, справжньому синові українського народу. Вулиця професора Отамановського в Харкові стала своєрідним визнанням внеску вченого у розвиток науки та освіти міста й України в цілому.

У Центрі медичного краєзнавства ім. професора В.Д. Отамановського, ХНМУ

Список використаної літератури:

1. Бурнос О. І. Отамановський Валентин Дмитрович / О. І. Бурнос // Вчені Харківського державного медичного університету / за ред. акад. А. Я. Циганенка. – Харків, 2003. – С. 184.
2. Робак І. Ю. Валентин Отамановський – революціонер, вчений, організатор науки / І. Ю. Робак, З. С. Савчук. – Харків : Колегіум, 2013. – 184 с. – Режим доступу: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/3588>
3. Робак І. Ю. В. Д. Отамановський як один з фундаторів сучасного вітчизняного краєзнавства / І. Ю. Робак // Краєзнавство. – 2014 – № 3/4. – С. 46-57. – Режим доступу: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/8861>
4. Робак І. Валентин Отамановський – борець за українську незалежність / І. Робак, Г. Демочко // Медичний університет. – 30 вересня 2021 (№ 11/12). – С. 10. – Режим доступу: https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/11-12_21.pdf

ДУША ПОРАНЕНА ВІЙНОЮ

ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА МАЦІЄВСЬКОГО

Думали, що стане на коліна...
Ну, а він від серця так сказав:
«Люблю тебе, Славна Україна!»
Ні! Перед катями на коліна він не став!

А вони під дулом автомата
Змусили його копати могилу,
Воїн наш беззбройний того ката
Запитав: «Чого прийшов ти на чужину?»

І навіщо ви, кати позорні,
Прийшли знищити країну рідну нашу?
Знищити родини, мову, корні?
Повертайтеся краще в свою рашу!»

Автоматна черга обірвала
Його голос – і сміливий воїн
Із словами «Україні Слава!»
Впав в могилу – материнський стогін...

Плаче Україна, плаче мати ...
Ви хотіли вбити? Ні, не вбили!
Наш Герой у пам'яті назавжди!
Пережити горе дай матусі, Боже, сили!

Я пишу це тобі, мій незнайомий
солдате.
Як ти там? Як сильно твої змерзли
ноги?
Я пишу тобі "дякую" за ранкову можли-
вість вставати.
Я скажу це тобі у день нашої перемо-
ги.
Я пишу це тобі, незнайомий герою країни.
Тобі є що їсти? Чи не докутає спрага?
Я хвилююсь за тебе: навколо кулі та
міни.
Бережи себе, моя достовірна
відвага

markovskaya / #напевно-трішки
постес.

КАРТИНИ-МЕСЕДЖІ

04:30 24.02.2022. Початок зовсім іншого життя... повномасштабна війна у моїй вільній країні. Сльози, метушня, страх, розпач, валіза... Тато їде на роботу, по дорозі заводить до знайомих маму, мене та мою сестру. Отримую сповіщення на електронну пошту – лист від мого репетитора, який став для мене не тільки вчителем, а й «своєю людиною», яка на одній хвилі зі мною, з яким можна не тільки підтягнути знання з української, а й легко потеревенити про хлопців, нагальні молодіжні проблеми та інше. Усе моє життя пролетіло в голові – якими ж серйозними проблемами здавалось рано прокинутись до школи, пої-

хати до репетиторів, витратити вихідний на тренування! Здавалось...

Вибух... і ми з мамою вже сидимо у метро. Вибух... і ми всією родиною, з дідусем та бабусею сидимо у підвалі будинку маминої тітки. Літаки над будинком...

Батько евакуює нас за 1 100 км від рідного дому. Ми не розуміли куди їдемо, де зможемо зупинитись. Їхали протягом тижня й на щастя знайшли зовсім нікому з нас не відоме, але тихе місто Самбір у Львівській області.

Згодом, зібравшись з думками і намірами, вся наша родина вирішила бути корисною для

наших захисників й потроху почала допомагати їм. Донатили кошти, збирали посилки на фронт й тим самим допомагали собі позбутися стресу та страхів.

Що саме підштовхнуло мене взяти пензлі, фарби та полотно в руки – не пригадаю. Та й взагалі я не творча людина по життю, й малювання не моє завжди було. Проте війна підштовхнула мене на творчість, розкрила в мені "приховані" таланти)) Першим моїм творінням була картина для дідуся на день народження (дідусь з бабусею залишились у Харкові, вони для себе вирішили так). У цій картині всі наші потаємні традиції, знайомі тільки мені та дідусю.

З колекції «Друзям»

Є особлива картина, хоч і маленька, але дуже значуща для

І ще я дуже вдячна Самбірській школі за теплий прийом й за півтора роки шкільного життя. Та й за те, що була випускницею. На згадку у класі залишила картину-меседж від себе («Школі»).

Ми вже повернулись до рідного Харкова. Звичайно ж не забуваю про наших хлопців та разом з пакунками передаю на передову свої картини. Я продовжую свою майстерність, хоча вже не в таких обсягах, як раніше, але іноді з'являються меседжі та думки, які я залишаю на полотні.

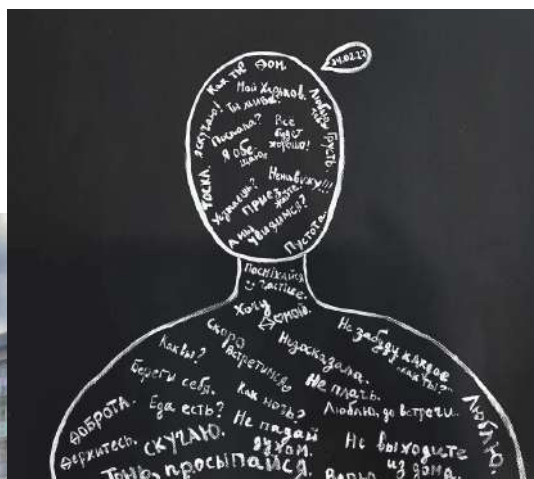
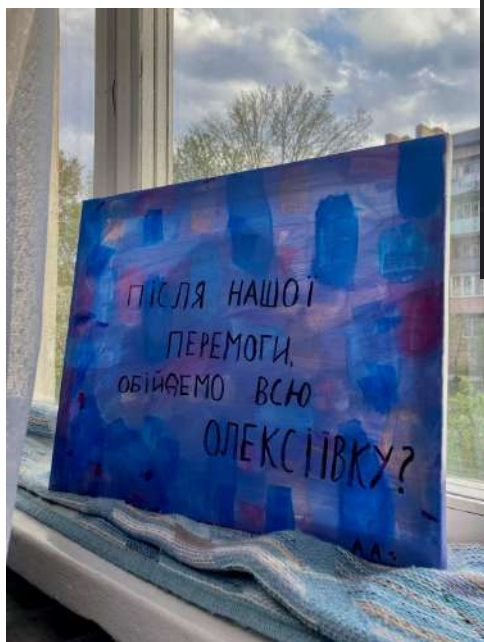
«Репетитору»

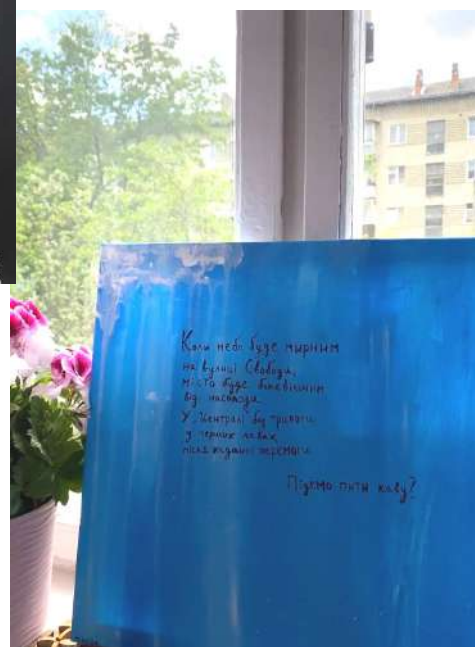
«ШКОЛІ»

З колекції «Друзям»

З колекції «Друзям»

НАТХНЕННЯ

«...МАТИ НА ПУСКАЛА»

– «Чом ти не прийшов, як місяць зійшов...», – виспівувала Тетяна, миючи вікна в бабиній хаті.

Баба Маня померла місяць тому. Посадила картоплю. Посіяла буряк, моркву. Зайшла в хату перепочити. Насипала борщу в миску. Поставила на плиту нагріти...

Так і лежить онде під сараєм обвуглена миска, а з одноразових стаканчиків просяться в землю різнобарвні петунії...

Тетяна приїхала до матері в суботу напередодні Великого посту. Стара готувала обід. Бо у вихідні до неї завжди приходили гості. Така традиція. На вихідні – до Маньки.

Мати її не чекала.

– Чого приїхала? – запитала, не дивлячись в очі. – Ремонт мені робить надумала?

– І тобі добрий день, бабо Маню.

– У мене сьогодні гості. Сходи, до купи продуктів, бо я за всім не встигаю, – плаксивим тоном почала. – Я тут сама. Ніхто мені підлоги не помие. Їсти не приготує. Город не посадить.

– Я теж там сама, мамо...

Баба Маня примовкла. Зирнула з-під лоба. Згадала, як розлучила Тетяну з її хлопцем. І не з одним. Це тішило матір. Нехай знає, як воно самій поратися. А діти – то взагалі прокляття. Особливо такі, як у неї. Не любила доньку.

– Хвате базікать. Іди. Скупишся. Гроші я тобі тоді віддам.

– Я ненадовго. Приїхала сказати, що пробачаю тобі. І ти мені пробач. Завтра Прощена неділя. Я це для себе роблю. Не думай...

– Ти ба, яка, – перебила доньку, – на Прощену неділю приїхала. Роками не буваєш тут. А

тепер приїхала пробачення просити! Мене доглядати треба! Я вже стара. Руки-ноги не носять! Переїжджай сюди, – і почала артистично-завчено завивати.

– Добре, мамо. Мені, бачу, пора.

– А щоб тобі там, от стерво отаке! Та будь ти неладна!.. – прокляття посипалися в зачинені за донькою двері.

...Хата була чужою для Тетяни. Хоч вона прожила тут майже двадцять років.

– Я тебе чекаааала...

Прибирала, бо пообіцяла віддати житло священникові, який нещодавно з родиною сюди переїхав. Хай і він молиться за матір, може, стара отримає спокій на тому світі.

А її щастя?..

– «Мати не пускааала...»

ХОБІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Дорогий читачу!

Хочу поділитися з тобою своїм хобі, яке з'явилося у мене під час війни - в'язання гачком. Це майже виготовлення ювелірних виробів)) - творчий процес, який допомагає розслабитися і насолодитися часом.

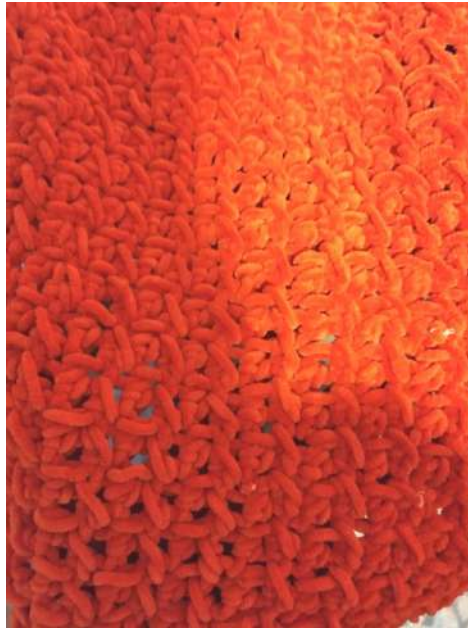
Для мене в'язання стало справжнім антидепресантом, оскільки, утримуючи матеріал в

руках та створюючи, відбувається справжнє диво. Це чудово відволікає, оскільки вимагає уваги до деталей: потрібно утримувати в голові візерунок та рахувати петлі, інакше, при невірних розрахунках, доведеться перев'язувати виріб.

На початку було важко згадати, як правильно почати та переходити від одного малюнка до

іншого. Я відвідувала гурток в'язання ще в шкільному віці, але, відновлюючи пам'ять та використовуючи онлайн уроки, сподіваюсь, що мені вдасться освоїти світ майстерності в'язання.

Ось кілька моїх робіт:

ФОТОПОГЛЯД

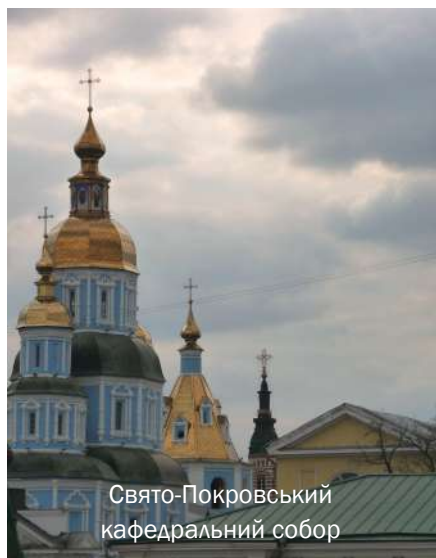

ХРАМИ ТА ЦЕРКВИ ХАРКОВА: ДУХОВНА СПАДЩИНА У СЕРЦІ МІСТА

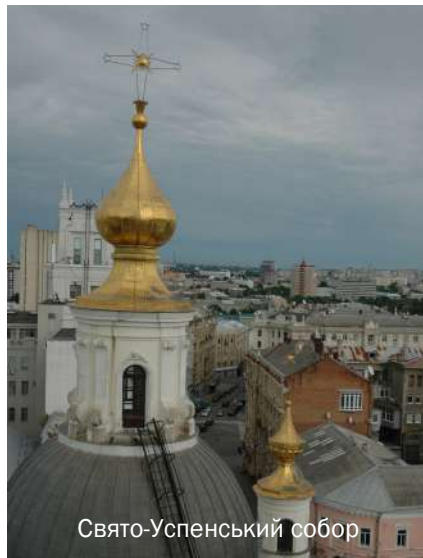
Харків відомий своїми величними храмами та церквами у різноманітних архітектурних стилях та різних релігійних течій, віросповідань.

Ще однією значущою релігійною спорудою є Свято-Успенський собор — найдавніший православний храм Харкова, пам'ятка архітектури.

Свято-Благовіщенський кафедральний собор у Харкові — культова споруда, яка є найбільшим кафедральним храмом Східної Європи.

Свято-Покровський кафедральний собор

Свято-Успенський собор

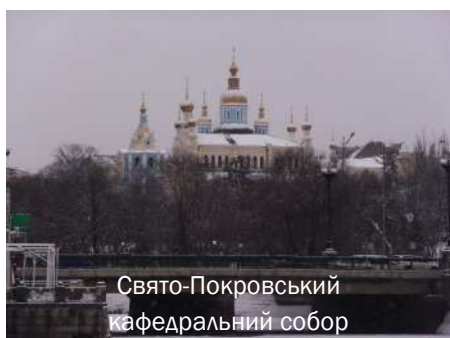
Свято-Благовіщенський кафедральний собор

Один з найвидатніших історичних храмів міста — Свято-Покровський кафедральний собор. Цей собор є єдиним збереженим фрагментом забудови Харківської фортеці XVII століття. Побудований у стилі бароко. Цікавий своєю архітектурою, багатими іконами, розписом всередині.

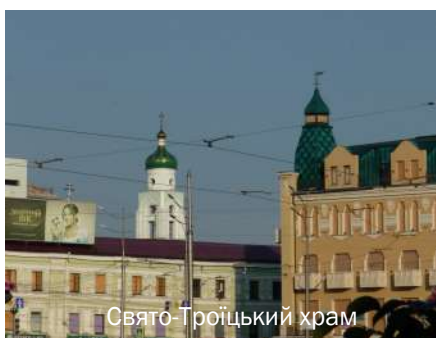
Він був заснований у середині XVII століття, але сучасна будівля відновлена у 1771-1777 роках за кошти духовництва та місцевих мешканців. Представляє собою вишуканий приклад українського бароко і є однією з головних "візитівок" міста та центром культурного і релігійного життя.

Його будівництво завершено у 1901 році у стилі неовізантійського архітектурного напрямку.

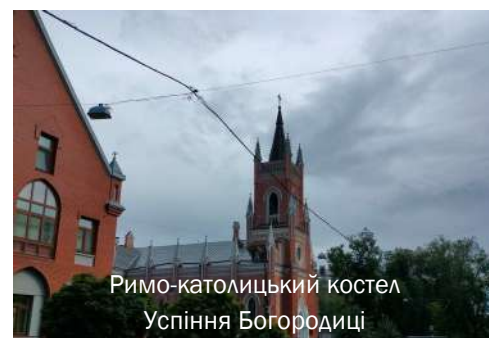
Крім того, у Харкові можна знайти храми різних конфесій, від православних церков до католицьких костелів і синагог, кожен з яких має свою унікальну історію та стиль, що привертає увагу як гостей міста, так і його мешканців.

Свято-Покровський кафедральний собор

Свято-Троїцький храм

Римо-католицький костел Успіння Богородиці

ХРОНІКА ПОДІЙ

Школа лідерства для аспірантів

на науку». Це дослідницька асоціація, яка об'єднує експертів у різних сферах, які зацікавлені у наданні ефективних, гнучких, інноваційних та економічно вигідних послуг у науковому, приватному та державному секторах.

Активну участь в організації Школи взяла й директорка Наукової бібліотеки ХНМУ Ірина Киричак. Спікерами Школи лідерства для аспірантів виступали фахівці з різних країн (Україна, Франція, Великобританія), у тому числі й співробітниця Наукової бібліотеки, заступниця директорки з IT-формування бібліографічного відділу Світлана Кравченко та заступниця сектору інформаційно-аналітичної роботи Ольга Курч. Участь в Школі лідерства стала гарною нагодою для аспірантів та аспіранток.

СІЧЕНЬ-ЛЮТИЙ 2024 У СВІТЛІ ПОДІЙ

23 січня офіційне членство УБА продовжено. З 2018 року наша бібліотека є офіційним партнером Української бібліотечної асоціації (УБА). Ні ковід, ані російська агресія не завадили нам продовжувати членство в УБА й підтримувати нашу професійну спільноту!

30 січня в рамках циклу заходів, при-свячених популяризації української мови, культури, традицій, відбулась онлайн вікторина «Моя мова – калинова, і ласкава, й загадкова», яка була організована Науковою бібліотекою спільно зі Студентським самоврядуванням ХНМУ. Модераторами заходу були директор бібліотеки Ірина Киричок та студентка 2 медичного факультету Уляна Разінькова.

Учасників вікторини привітала представниця кафедри української мови, основ психології та педагогіки кандидат філологічних наук Тетяна Скорбач, яка наголосила на красі та співучості рідної мови, а також на важливості її вивчення та володіння, особливо у сучасному світі.

Учасники вікторини мали можливість відповідати на різнома-

нітні питання про діалекти, підбрати сленгові відповідники українських та іншомовних термінів, визначати рід іменників, добирати правильні тлумачення фразеологізмів та багато іншого. Питання були підготовлені студентами та бібліотекарями: від студентства виступила Єлизавета Патинко, від бібліотеки – Ірина Фурса.

Наприкінці були обрані переможці за найбільшою кількістю правильних відповідей:

- 1 місце – Щербина Євгенія,
- 2 місце – Власюк Анастасія,
- 3 місце – Фісун Олена.

Захід об'єднав бібліотекарів, студентів та викладачів нашого університету та Медичного фахового коледжу ХНМУ, загалом у вікторині взяли участь 56 учасників. Формат вікторини отримав позитивний відгук від студентів.

13 лютого, напередодні Дня Святого Валентина волонтери нашого проєкту «Світ у дитячих долоньках» – співробітники Наукової бібліотеки Олександра Маніс, Ірина Фурса, Катерина Чеховська та студенти-медики з команди «Era Caritas» Студентського самоврядування ХНМУ Олексій Таран, Айгюн Абдуллаєва, Софія Денисова, Маргарита Джагу-

пова, Альбіна Марчук та Марія Курта за сприянням кафедри педіатрії № 1 та неонтології ХНМУ на чолі з проф. Маргаритою Гончарь – завітали до маленьких пацієнтів Харківської обласної дитячої лікарні, щоб разом з ними створити «валентинки» для рідних та друзів.

Волонтери познайомились з маленькими пацієнтами – кожна дитинка розповіла про себе. Це створило товариську атмосферу та подальшу взаємодію. Потім вони розповіли дітям історію Святого Валентина і запросили їх зробити валентинки своїми руками. Діти з радістю прийняли це завдання і з задоволенням виготовляли листівки. Після цього дітлахи подарували їх своїм рідним і волонтерам. На завершення всі разом складали пазли і обговорювали цікаві теми. Діти весело провели час разом з волонтерами та були у захваті від «сердечного» майстер-класу.

Контакти:

м. Харків,
пр. Науки, 4
e-mail: oa.rusanova@knmu.edu.ua

Редакційна колегія:

Киричок І.В. (головний редактор)
Русанова О.А. (відповідальний редактор)

